

ՕՐԱԳԻՐ ԶՄԻՒՌՆԻԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԵՐԵՄԵՐՈՐԴ ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ԶՄԻՒՌՆԻԱ ՇԱՐԱԹ 21 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1872

ԹԻՒ 947

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Լեւոնայի քաղաքային լուրերը յաջողեն ըստ մեծի մասին : Ընկերական գաղափարները՝ որոնք վրայաջարկի մի ամենայն հետեւ բանակցութիւն կը լինէր Վաղարշապատի Լեւոնայի կառավարութեանց մէջ, ստորագրելու և լրացնելու : Գերմանական զօրքը մեկնեցան Մարն ու Լա Տօթ՝ Մարն կոչուած գաղղիական գաւառներէն : Մասնական ընտրութիւնները՝ որ տեղի ունեցան ի Վաղարշապատի երեսփոխանական ժողովոյն, նպատակ ունէին մօտիկ թիւերի կառավարութեան : Լեւոնայի քաղաքային լուրերը կը շարունակեն իրենց կը զստատեն հասարակական կառավարութեան ձեռք : Վաղարշապատի զօրքը ամենայն հետեւ իրենց կը զստատեն հասարակական կառավարութեան ձեռք : Վաղարշապատի զօրքը ամենայն հետեւ իրենց կը զստատեն հասարակական կառավարութեան ձեռք : Վաղարշապատի զօրքը ամենայն հետեւ իրենց կը զստատեն հասարակական կառավարութեան ձեռք :

Սպանիոյ ապստամբութիւնը երթալով կը տարաձայնանայ և զլեւոնայի խոռոչայոյնը արդէն կը տարաձայնանայ ձեռքը անցած են : Ուստի ըստ ամենայն երեւմանց՝ կատարեալ հանդարտութիւնը պիտի չունանայ արեւելոյն այս բարեբեր երկրին մէջ, որ զժառանգաբար երկար ժամանակէ հետեւ անիշխանութեան և խռովութեան մէջ կը տարապի :

Վաղարշապատի Սեփեւի Սեփեւի լուրերը մէջ հետեւեալ յօդուածը կը կարդալ, որոնք ստուգութեամբ վերայ մեծապէս կը տարապի :

Հաւատարմութիւններէ կ'իմանալք թէ Փարիզի, Վիեննայի և Վերսալի գահընդիւծումը համաձայնած են չընդունիլ Լեւոնայի փոխարքային խնդիրը ի մասին բարձրագոյն քաղաքականութեան գաղափարը : որով հիպատոսական իրաւասութիւնը ջնջուելով, անոր պիտի յաջորդեն երկրպագական գաղափարները, որոնք առջեւ պիտի տեսնուին թէ՛ օտար տէրութեանց հպատակաց և թէ՛ օսմանեան հպատակաց գաղափարներ :

Գերմանիոյ կայսերութեան նորընտիր զեպտան ի Վ. Պօլիս մօտիկ տը Բեռլին, որ արդէն հասած է ի յիշեալ մայրաքաղաքն, երեւելի քաղաքացի և Պիլմարք իշխանին հատարած խորհրդակցիցն է : Լեւոնայի լուրերն են մեծ կարեւորութիւն կուտան այս ընտրութեանը և կը հաւատարմութեամբ Վերմանիոյ կառավարութիւնը, որ մինչև ցայսօր Լեւոնայի խնդիրը վրայաջարկեալ անհոգութիւն մի կը ցուցունէր, միտք ունի յետ այսօրիկ գործունեայ կերպիւ մասնակցի լինել նոյն փափակ խնդրոյ՝ միաբանութեամբ Լեւոնայի փոխարքային տէրութեան :

Լեւոնայի կայսերաց վերջին տեսակցութիւնը ի Պիլմարքին, կը տեսնուի Լեւոնայի օրագիրը, և յայտարարութիւնը զոր Լեւոնայի կողմէն մօտեցնու ըրաւ ի մասին նպատակաց և յաջողութեանց նոյն տեսակցութեան, տարակոյն չեն թողուր թէ Գերմանիոյ քաղաքականութիւնը Լեւոնայի մէջ համաձայն պիտի լինէր և Լեւոնայի փոխարքային քաղաքական ընթացքին : Մեր միտքերով Վերմանիոյ քաղաքական ընթացքին Լեւոնայի մէջ, կը յաւելուի Լեւոնայի իշխան օրագիրը, մեր ունեցած ջանքը առ ի հաստատուն պահել և զիւրացնել ինչ որ օգտակար կերպիւ աւելցնելու թուրքիոյ նիւթական և մասային բարեկեցութիւնը, այս ջանքը՝ կը յուսաւք թէ հզօր նեցուկ մի պիտի դառնէ ի գերմանական կառավարութեան, որոյ օգուտները Լեւոնայի մէջ մեծապէս են ընդ օգտից Լեւոնայի փոխարքային բարեկամ կառավարութեան, որ աշխարհականութիւններ չ'անցունեն միտքերն :

Լեւոնայի կառավարութեան հաւանական կուտակութեան հետ ունեցած վեճը կը շարունակուի միշտ :

և գործարկին է այժմէն գաղափարներէ վերջապէս ինչ վախճան պիտի ունենայ : Սակայն տարակոյն չկայ թէ Լեւոնայի հայր կը ծնունդ տայ և անիմանալի կայսրութեան մը մէջ կը զանաւորուի : քանզի կը յամանալի ճանաչել զՎաղարշապատի ընդհանուր զուլիս եկեղեցւոյ, և չեն ուզեր հնազանդիլ անոր հրամանացը : հետեւեալ հերձուածող կը լուրջանան եկեղեցիէն, իբրեւ զբուն հայրը : Սակայն կը լուրջանան իրենց զլեւոնայի հակառակորդը՝ Հասունեան գերապետը թէ՛ պէտք արտաքսեցաւ ի Վ. Պօլիս, բայց անգործ նստած չէ ի հետեւ : ուր անպակաս Լեւոնայի Վաղարշապատի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները : Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները : Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները : Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լուս մեր կարծեաց, քաղաքականութեան փոփոխութեան մի կարեւոր է այս խնդրոյն լուծումը, որ կը լուրջանան ի նպատակ լաւ ի վերջոյն գաղափարները : Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան ի նպատակ լաւ ի վերջոյն գաղափարները : Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան ի նպատակ լաւ ի վերջոյն գաղափարները :

Հայտնի է թէ Միթիսի փաշան Մեծ-Լեւոնայի ստեղծութեան պաշտօնէ հրաժարելով, օգոստ. Սեպտեմբեր այս բարձր պաշտօնը յանձնեց բարձրա. Մեծ-Լեւոնայի իշխանի փաշային, որ լինէ բարեկամ և իմացական առաքինութիւններով, ինչպէս նախ իմացական կեցեալ զաղիտութեամբ : Սակայն այս կարեւոր փոփոխութիւնը իբրեւ քաղաքականութեան փոփոխութիւն հրապարակեցին, օտար տէրութեան մի ազդեցութեամբ եղեալ : Բայց այս կարծեաց սխալ է յոյժ և մեր մեծազօր վեհապետին նպատակը ուրիշ բան չէ, բայց միայն իր ընդարձակ տէրութեան գործքերը աւելի բարեկարգութեամբ մատակարարեալ տեսնել, ինչպէս կը յայտնուի իւր կայսերական ինքնազօր հետեւեալ հրովարակին :

«Իմ բարձրա. Վ. Էրիս Մեծիս իշխանի փաշա :

«Մեր հաստատուն բազմապէս նպատակն է մեր կայսերութեան գործք բարեկարգ մատակարարութիւնն, ինչպէս նախ երկրին յատկաբար իմացական և զարգացումն : Այս նպատակը իբրեւ ի գործ դնելու համար, հարկ է որ տէրութեան գործք վարչութիւնը յանձնուի ի զօրաւոր ծնունդ :

Սեպտ. Մեծ—Լեւոնայի բարձր պաշտօնը յանձնեց ձեռք, ձեռքով ձեռք յաջողակութիւնը և ձեռք համար լինելու : ուստի կը պատուիրեն որ այս պաշտօնաբաշխութիւնը օրինակարարապէս հրապարակուի : Օրհնէ Ստատուած մեր հաստատուած ջանքը : առնէ :»

Բարձրապետի Մեծ-Լեւոնայի փաշան քաջ գաղղիացի է և արդէն քանի մը գիրք թարգմանած է ի գաղղիարենէ ի տաճիկերէն : որոց նիւթը զինուորական կարգադրութեան և կը լուրջանան կը լուրջանան : Լեւոնայի Բարձրութիւնը 1853ին Սեպտեմբեր կարգեցաւ, և այս պաշտօնը խոր մի պատեւազմին սկզբնաւորութեանէ քիչ մը ետքը՝ Բեկա փաշային թուրք. և 1855ին գարնանը միևնոյն պաշտօնը իրեն յանձնուցաւ : Այս ժամանակէ ի վեր հետզհետէ Լեւոնայի բարձրագոյն տեսնան նախագահ և Մեծ-Լեւոնայի անուանեցաւ : Սակայն այս երկրորդ անգամն է, որ Մեծ-Լեւոնայի ստեղծութեան պաշտօնը յանձնուցաւ բարձրա. իշխանի փաշային :

Վաղարշապատի լուրերը մը մէջ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը կարդալք վերջոյն, Սալիկ-Էրիսի փաշին վրայոց :

«Թուրքիոյ արտաքին գործք նորընտիր պաշտօնէ կայ վեր. Սալիկ-Էրիսի փաշան Լեւոնայի քաղաքականութեան պաշտօնը կը լուրջանան ի նպատակ լաւ ի վերջոյն գաղափարները :

Գաղափարներէ վերջապէս ինչ վախճան պիտի ունենայ : Սակայն տարակոյն չկայ թէ Լեւոնայի հայր կը ծնունդ տայ և անիմանալի կայսրութեան մը մէջ կը զանաւորուի : քանզի կը յամանալի ճանաչել զՎաղարշապատի ընդհանուր զուլիս եկեղեցւոյ, և չեն ուզեր հնազանդիլ անոր հրամանացը : հետեւեալ հերձուածող կը լուրջանան եկեղեցիէն, իբրեւ զբուն հայրը : Սակայն կը լուրջանան իրենց զլեւոնայի հակառակորդը՝ Հասունեան գերապետը թէ՛ պէտք արտաքսեցաւ ի Վ. Պօլիս, բայց անգործ նստած չէ ի հետեւ : ուր անպակաս Լեւոնայի Վաղարշապատի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները : Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները : Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները : Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները : Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

Լեւոնայի քաղաքականութիւնը կը լուրջանան իր գաղափարները :

ազատ են գլխել իրենց հոգեւոր շնորհաւորներն, յայտնել իրենց ցուրդը որ նա սովոր է ամենուրեք հետ իր հայր, ինչպէս կամ բարեկամ վարտիլ խոնարհ մարդասիրութեամբ և իւր սրբազան պարտուցը համեմատ : Նոյնպէս բարձրագուտիւ խնայողին բարձր հովանաւորութեան ներքեւ ամեն սովոր մարդիկ ազատ են իրենց զատու պաշտպանել աւանդներն հոգի պաշտօնակալի մ'ալ գէտ է իմէ պատահի. ուստի եթէ պարտնը մոթ աստուծոյ ներքեւ ազգային առաջնորդարանի մէջ այնպիսի երիտասարդներ ընտել երազելով հրաւէր կարգաւ կուգէ ժողովրդեալ փոնջեր զրկուելու համար իրեն, թող սխալ դուռ չըտնեն, և բացայայտ դուրս գայ. այն ատեն ուղածն անստղծութեան չէ, և առաջնորդարանի մէջ երազածը գրանց գտնելով՝ բազմաթիւ պատկուած կըլլայ : Բայց եթէ ասանկ ցատկի գէտը մը միայն իրեն պատահած ըլլալուն գէտ լրօր բոլորել կուգէ, ազատ է դարձնալ իւր իրաւունքը բացարձակ պաշտպանելու. և այն ատեն իրօր մենք ալ իրեն հետ բողոքելով, ինքն ալ ճշդիւ 'ի դիմաց բողոքարկու Եղիպտոսացոյց ստորագրութիւնը դնելու իրաւունք կըստանայ և կ'ստանան իրեն ալ կըմտաւորին :

Սուտ բողոքողի մը գէտ,
Իրաւ բողոքող Եղիպտոսացոյ մի :
Ս. Ս. Գ.

Գահիրէ, 3 Հոկ. 1872 :

Յայտնի է թէ քանի մը տարի յառաջ Նէվէհէհիցի տէր Յովհաննէս քահանայն 'ի նպատակն քաղաքին Հայոց եկեղեցւոյն շինութեանը ժողովարարութեան պաշտօնիւ 'ի Հնդկաստան դայած էր և և վերջէն առ Լատուած փոխեցաւ 'ի Պոմպա քաղաքն :

Ըստ խնդրոյ Կ. Պոլսոյ ազգային Պատրիարքարանի, Կալիաթայոյ դերա. տէր Յովհաննէս խաչկեան խաչկեան առաջ քահանայն յանձնառու եղած էր հանդիպելուն ինչքը և պատրաստ դրամը 'ի ձեռք բերել, որոց Պոմպայի տեղական կառավարութիւնը տիրացած էր : Յետ ոչ սակաւ ներդրութեանց և դժուարութեանց, յիշեալ դերա. առաջ քահանայն, վերջապէս յաջողեցաւ Նէվէհէհիցի հանդիպեալ ժողովարարին ստացուածքը հանդերձ հաշուեցուցակուն ստանալ, որոց գումարը 104 անգղիական լիբրա է :

Գերա. տէր Յովհաննէս խաչկեան առաջ քահանայն յիշեալ 104 անգղիական լիբրայից գումարը, փոխանակադրով փ' Ջաքարի Լ'նգղիոյ պանքայէն, յուղարկեաց յատուկ նամակաւ միով և ձեռամբ մեքով, առ ամենա. տէր Միլտոն Ս. Պատրիարքն Կ. Պոլսոյ : որ հաճեցաւ յանցելով շարքով յուղարկել մեղ ընկալադիր մի վասն յիշեալ փոխանակադրոյն 'ի փոխանակութիւն առաքողին նորա 'ի Հնդկաստանէ :

Արշալուստ 944 բռնով ծանուցած ենք քե Հարջոնդայէն նամակ մի ընկալաք 'ի կողմանէ Հոգաբարձութեան արկեղն աղբատաց նոյն տառապեալ քաղաքին, քե այն նամակը՝ որ շնորհաւոր յորմութեանց ցուցակը կը պարունակէ վասն ճրատարակութեան, խիստ ուշ հասած է մեր ձեռքը. բայց եւ այնպէս, խոստացած էինք յիշեալ ցուցակը կամ յայտարարութիւնը ճրատարակել 'ի տեղեկութիւն մեր ընթերցողաց. ուստի ահա՝ մեր խոստումը կը կատարեմք այսօր :

ՅՈՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Առ պատուելի ազգ Հայոց և առհասարակ Քրիստոնեայ եղբարս մեր որք յամենայն տեղիս :

Ի 1870 ամի, այնինչ սկիզբն առեալ թանգութեան 'ի քաղաքիս Սպալհան, որ մինչ ցայսօր շարունակէ անհնարին ուղեւոր և անըւր սաստկութեամբ, որպէս պատիւ պատուհասի մեղաց մարդկան, սովորեկ արարեալ զմարդիկ, որք ստիպեցան անգամ մեռելոտի դիօք, արեւմտեկ կենդանեաց և այլ անհայն բուսովք երկրի՝ լցուցանել զսովորեկ քաղց սրտայնի իւրեանց. այլ 'ի դուր, զի այնինչ զանաւոր իրաւ զգարչելու ուտելին, անդէն և անդ ուտուցեալ զվարձաւ մեռանին, մանկունք 'ի զիրկա մարցն անշնչացեալ, և մարդիկ որպէս զտերեւ ծառոց թօթալիս 'ի փողոցս կենդանաւ լինէին. զրեթէ քառասուն հազար հոգիք յայլադիւս քաղաքիս և 'ի սահմանն նորա սովամահ սպառնցան 'ի կենաց : Այլ զոհութիւն Տեառն, զի ազգս Հայոց աստ 'ի Զուգա, մարդասիրութիւնս ոչ սակաւ ընկալեալ հետզհետէ յորդումս ծայ, որով հոգի առեալ եկաց 'ի կեանս կենդանութեան ցարդ : Ահա զի եթէ առաքեալն Աստուծոյ՝ քարոզէ աւսելով. «Ողորմութիւն բարձր 'ի զլուս պարծի առ զատաստանաւ», իսկ զիւրոյ այժմ առ մեք, ոչ միայն աւսելով լեալ է մեղ սարձանք բարօրութեան, այլ որպէս հրաշք իմն Աստուծանամ տեսնութեան, որով քաղ.

ցրտեալ են սիրտը ազգասիրաց 'ի գէտ ժամանակիս սովոր, կարեկից լինելով տառապելութեան ազդիս, բարեպաշտական հոգեւոր շնորհեալ են զտուրս ողորմութեան 'ի պահպանութիւն կենաց աղքատաց տեղւոյս :

Արդարեւ շնորհ ունիմք մեծապէս բարեբարաց ազդիս, և զորոց անուանս ընդ առատապարգեւ տրոյն՝ պատիւ համարիմք յիշատակել 'ի ամա 'ի ծանօթութիւն ամենեցուն :

Ի 1870	(1) Պարսից ռուբլիք :	
Փետր. 23 'ի Բուշու, 'ի յարգոյ պարոն Արիթայ Սեղաբեան նուիրեալ առ աղքատս	250	
Ի Կալիաթա 'ի գերա. Արդար և կո'էն վաշխ գումարաց 200 կո' ռուբլիք, որ է	450	
Ապրիլ 19 'ի Բիթալիս 'ի գերա. հոգաբարձուաց սուրբ Յովհ. եկեղեցւոյ վաշխ գումարաց	1800	
որ է 200 Զաւու ռուբլիք		
Օգոստոս 23 'ի Կալիաթա 'ի գերա. Արդար և կո'էն առանդեալն մայր գումար կո' 2000 ոփոյ	4500	
Նոյեմբեր 2 'ի Կալիաթա 'ի գերա. պարոն Թովմաս Միլքումեան եկեղեցւոյն Հայոց Նաղարիթայ սուրբ Եկեղեցւոյ 'ի քանի ամաց հետէ մնացեալ վաշխ գումարաց	4364	
Նոյմ. 9 'ի Բիթալիս 'ի բարեպաշտ Հայ հասարակութեան հանգանակեալ գումար	600	
'ի Սմարանդ » » »	650	
'ի Սուրբայեայ » » »	200	
ևս 'ի գերա. հոգաբարձ. սուրբ Յովհ. եկեղեցւոյն Բիթալիս վաշխ գումարաց	450	

Ի 1871	Զաւու ռուբլիք	4900	3838
Փետր. 20 'ի Կալիաթա 'ի գերա. Արդար և կո'էն ևս վաշխ գումարաց 200 կո' ռուբլիք			414
Ի Բուշու 'ի Հայ և յԱնգղիայի բարեպաշտաց հանգանակեալն			869
Մարտ 23 'ի Կալիաթա 'ի բարեպաշտ Հայ հասարակութեան հանգանակ. գումար 750 կո'			1600
» 28 'ի Ուշու 'ի բարեպաշտ աղա Կարապետ Աւետիքէն նուիրեալ			150
Մայիս 10 'ի Գաբա 'ի բարեպաշտ Հայ հասարակութեան հանգանակեալ գումար 521 կո' ռուբլիք, նաեւ 'ի վեմա. Խաչէ Արդուշանի Գեորգի (մահալտակաւ) նուիրեալ գումար 1000 կո' ռուբլիք, որք բովանդակին			3498, 6
Ի Ռանգուն 'ի բարեպաշտ Հայ հասարակութեան հանգանակեալ գումար 120 կո' ռուբլիք			276
Ի Կալիաթա 'ի բարեպաշտ Հայ հասարակութեան հանգանակեալ գումար 120 կո' ռուբլիք, որք Բուշու 'ի Գաբա 'ի բարեպաշտ Հայ հասարակութեան հանգանակեալ 'ի ձեռն բարձրագոյն հաստատեալ մարդասիրական ընկերութեան յանուն սրբոյն Գրիգոր Լուսաւորչին Հայոց դեռ ստանալիք			2335

Պարսից ռուբլիք 35031,46
Նաեւ 'ի Բիթալիս 'ի բարձրագոյն դեռ ստանաւ անգղիացւոյ առաքեալ ձեռամբ դերա. պարոն Ս. Պ. Աղանուրեան, 'ի նպատակ քաղաքայն տեղւոյս 7000

Յայտնեմք, զվերոյիշատակեալ գումարս 'ի ձեռն հոգաբարձութեան արկեղն աղքատաց Զուգա մասնաւորեալ յաղքատս, և զպարզացուցակս բաժանողութեան յետ դատեղոյ մեր զանգորդութիւն ունիմք 'ի լոյս ընծայել 'ի զիտութիւն :

Եւ քանզի անտանելի թանգութեան հետեանք՝ 'ի պատճառս երկամեայ երաշտութեան երկրիս, յապոյցս զայրազին եղանակաւ սկիզբն առնել երկանց, չար քան զառաջինն, և որք մինչ ցայսօր մարթնացան վերոյիշեալ տրոյց օժանդակութեամբ պահպանել, ընդ նմին և զամենայն կահ և զկարասիս ասան և զստացուածս 'ի վաճառ հանելով զԵրազին՝ յայտնուտ կիսաինդիան կենաց իւրեանց, հաղիւ հաղ անձնապաշ հեղին 'ի մահաութիւնն զուրկեան : Իսկ արդ՝ զի՞նչ զհետ գայտակ, Տէր ողորմեայ, զի այլ ոչ ունին գոյս և ինչս, և ոչ զարդիւն աշխատանայ, և յամենայն կողմանց սարսաւանդեալ

((1 23 Պարսից ռուբլիք են մի Անգղիական լիբրա.

յանհարկն տառապելութեան, աղքատք՝ 'ի հոգիս ապտտան եղնն, և ընչաւ տքն յերեսաց անյաղ թանգութեանս օրըստօրէ տնանկոյցեալ. որ վասն առաւելանանդ քան զմի հազար հոգիս թիւք աղքատաց տեղւոյս Ո՛հ աղեւթոյս, որոց թարշամեալ և թառամեալ տիպք կերպարանացն, արդարեւ տան չարժեղ զամենայն սիրտ 'ի գոթ յորմածութեան : Ուստի թախանձագին աղերս ամենօր զամենակարկ որ խնդիր միւր այսու աղեւթապատու թղթով, ապաստան տնեմք 'ի շնորհս համակրութեան և մարդասիրութեան ամենայն քրիստոնէյ եղբարց մեքոց, զի 'ի վաստ Աստուծոյ և 'ի սէր քրիստոնէութեան բարեյօժարեցն զձեռն ողորմածութեան կարկասել 'ի պիտս կենաց փրկութեան հաղարարու Հայ աղքատաց Զուգայ, ընդ որս և մեք երախտապարտութեամբ բաղմաւ ունիմք 'ի տրիտուր հայցիլ յԱստուծոյ զուրա բարեաց պարգեւել բարեբարաց ազգիս մերս :

Ի Նորջուգա, 3 Օգոստոս 1871,
Հոգաբարձութեան արկեղն աղքատաց Զուգայ,
Տէր Յարութիւն տէր Ս. տէր Յարութիւնեան.
Տէր Սեղեմարոս Յովհաննէսեան.
Տէր Կալեթի Թ. տէր Յովհաննէսեան :

Հետեւեալ նամակը անցեալ զաբոն ընկալաք՝ Պաքալիայէ, եւ կը փութամք, ըստ խնդրոյ նամակագրին, ճրատարակել գայն. քանզի կը տեսնեմք որ ազգասիրակաւ ոգով եւ խիստ բարեմտութեամբ գրուած նամակ մըն է :

Պաքալիս, 26 Օգոստոս 1872
Յարգոյ խմբագիր Արշալուստ,

Ի թիւ 938 օրագրի ձեռնարկն ընթերցեմք զի օգոստոս փառ կայսրն Ռուսաց ազգասիրական միջնորդութեամբ վեհա. Արքայազոյն կաթողիկոսին ամենայն Հայոց, բարեհաճեցաւ ընծայել զանդակ մի Պրոսպեր Հայոց և կեղեցւոյն. և 'ի վերայ այնմիկ արձանագրեցաւ 'ի ընդ Հայոց և Ռուսաց զի 'ի պատիւ միջնորդութեան Նորին Արքայազնութեան ընծայեցաւ : Այսպէս և զերկոյնոց վեհա. հոգեւոր զվարտակ յաւժայտոյցանել կամեալ կայսեւ թախանձագրութեանը առաջապէս, կայցին զարմար :

Ճիշտն ասելով ձեզ, զարմանք կ'առն զմէն զաղքատացն, ասեմ, 'ի հեռաւոր կողմոյն այսմիկ ընդ այս լուր և կ'ստանանք եթէ և զամենեւորն, որք հանդիպեցն արձանագրութեանը առաջապէս, կայցին զարմար :

Արդէն իսկ մտաբերաւ մեզանցք իմն պատահալ, որպէս լուար, նախորդ կաթողիկոսին մարտ 30 Յովհաննէս Կարբեցոյ, որ հանդիպեալ 'ի նուագի իմիկ Կայսերն Ռուսաց, և հարցեալ Վեհապատութեանն եթէ զի՞նչ իյցեն կամք Արքայազնին 'ի խնդրել 'ի նմանէ, պատասխանեաց զի բարեհաճեցի կայսերական Մեծութիւն ձեր անեղ զբեռնորդի իմ կնիտը ու աշխուկան. ընդ որ և զիջեալ Կայսերն արար այնպէս : Բայց եթէ զի՞նչ կարծիս կամ համարումն կալաւ զկաթողիկոսին Հայոց և զազգասիրութեանն նորա, չէ զժողովրդ իմաստասիրել :

Արդ 'ի խորհիլ մեզ զարադատութեան իմն երկուց հայրապետական այս հայցուածոց, ասարակութեամբ եթէ ո'ր մին զանցանիցէ քան զմիւսն յատկան անհիշեթեութեան կամ անպատեհութեան : Միայն իբրեւ կրօնաւոր այնչափ հոգալոյց զաշխարհային փոռասիրութեան անձին, որ ուխտեալ էր զանձնաւորութիւն Աստուծոյ և աղղին միայն, եթէ միւսոյն՝ այնչափ ինչ մեծարանս դնելոյ եկեղեցական կուսուց, մինչ խնդրել զանդակ մի 'ի կողմերէն, յորմամ կայր առաջի իւր պատեհութեան խնդրեց ինչ 'ի նմանէ : Եւ ըստ մեր տիրութեան և խոնարհ կարծեաց այսին արար յաւէտ օգոստոս անձին միջնորդ կամ խնդրարկու հանդիսացեալ կարի անշնչան և զուղեւորայ լրիւց այլմիկ :

Ոչինչ երկրայեալ զի և յերկոսին զէպոզ միջնորդութեան Արքայազն կաթողիկոսաց մերոց բաւական յապաշ հարեալ իցեն 'ի մտի կայսերն : Եւ այնպէս թուի մեզ, զի եթէ ո՞՞ յիշատակագրութեանը աղեւթաւ ի Ռուսաց կողմանէ, նշանաւոր բաւալք «ի պատիւ միջնորդութեան կաթողիկոսին» զիտմամբ իսկ թեւադրեցան անտի, թեւեալ 'ի շախմատի զանդարմարութեան կայսեւ բական պարզելին : Այլ եթէ առաջարկեցաւ 'ի մերոց, տխուր եմք. քանզի կարծեմք ձահագոյն զայր պատուոյ վեհապետին մերոց, եթէ չէր բնաւ յիշատակեալ զմիջնորդութեանն :

Սեր չեմք 'ի նոցան, որ 'ի խնդիր լինին զրիմ իմն զըստանել կամ վրիպակ 'ի վարս եկեղեցականաց մերոց առ 'ի առնել ինքեանց զհաճոյական առարկայ քննադատութեան և պարսաւանայ. այնիկ ծանուցար միշտ պաշտպան հանդիսանալ պատուոյ նոցա ուր իրաւունք և ճանարտութիւն եղեն թեւալիք, և յարգանք, մեծարանք և ջերմե.

կանոնադր եւ գեղեցիկ լինել :

Այս գիրքին մէջ , ուսանողաց եւ ուսուցչաց յատկացեալ գրադմանց , նոցա պարտաւորութեանց եւ իրերայն նետ ունենալու յարաբերութեանց նկատմամբ իրարմական պատուական յօդուածներ կան , զոր միտք ունիմք Աշխուտ միջոցաւ հրատարակել ի տեղեկութիւն որոց անկ է :

Վերոյիշեալ մատենին արժեքը ի Ռեպրոպուրիկ 1 րութի , 70 կոպեք է :

ՔԱՆԱՔԱՆ ԱՌԻՔԻ

Զմիւռնիա , 24 Հոկտեմբերի :

«Երանգիս նոր ընդհանուր կառավարիչ վսեմա . Սպարի փաշային գալուստը , մեր նախնիքաց թուով ծանուցիւնը : «Երբին Վսեմութիւնը քաղաքիս զինուորական և քաղաքական զինաւոր պաշտօնեաներէն բազում սիրով և արժանաւոր յարգանքով ընդունուեցաւ :

Օտար տէրութեանց հիւպատոսները փութացան իրենց պաշտօնական այցելութիւնները ընելու մեր վսեմա . Վալիին , որ քանի մը օրէ ետեւ փոխադարձ այցելութեամբ գնաց ի տեսութիւն նոյնի :

Այս պաշտօնական փոխադարձ այցելութիւնները լմաւէ ետեւ «Երբին Վսեմութիւնը» իւր սովորական գործունէութեամբ և մարդասիրական ջանքով , սկսաւ նահանգիս ամեն կերպ հաստատութեանց բարեկարգ ընթացքին վրայօք հոյ տանիլ և շատ գործքեր՝ որ երկար ժամանակէ ի վեր ի կախ մնացած էին , օրինաւոր վախճան ընկալան կամ ընդունելու վերայ են ի մեծ գոհունակութիւն սրտի նոյն դործոց տէրանցը :

— Ընցեալ կիրակի օրը մեր վսեմա . Վալին հաճեցաւ պատուել զմեծաշուք Սրբադաւբեան մահտե . սի Երզնայ էֆենտին , ի Պուճա գեղն անոր ընդարձակ և զգեցելի յոյժ ամարանցը երթալով , ուր փառաւոր հացիկերով մի պատրաստուած էր ի պատիւ «Երբին Վսեմութեան» : Այս հացիկերովին , որուն սիրալիւր ուրախութիւնը կաւեցիւր ընտիր նուազածուաց խումբ մի , ներկայ էին Տէփուէրաւր-Պէյը , Սաքսապետը , Տէփուր (Թէփուր կոչուած առեանին նախադհը , թիշարէթի նախադհը և ուրիշ պաշտօնատարք , որպէս և երեւելի ազգայինք ոմանք :

— Ի ժամուս ուրախ սրտիւ կըլսեմք թէ օգոստոս . Սուլթանը բարեհաճէր է Մէքիտիէ կարդին երբորդ աստիճանի շքանշանը շնորհելու յիշեալ մեր հայկազուն քաղաքակից՝ Սրբադաւբեան մեծաշուք մահտեսի Երզնայ էֆենտին , ի վարձատրութիւն՝ աւերութեան մատուցած իւր ծառայութեանցը :

— Վսեմաշուք Երանգիս-Պէյը , որ երկար ժամանակ քաղաքիս ոստիկանութեան վերատեսչութիւնը վարած լինելով , ծանուցեալէ ամենուն իւր գործունէայ հսկողութեամբ և խոհանարութեամբ , բարձրագոյն հրամանաւ բարձեալ ոստիկանութեան տեսուչ կարգեցաւ ի պոստիւն բոլոր հասարակութեան :

— Կըլսեմք թէ մեծաշուք Տիգրան Օննիկ Պէյը , որոյ ուսումնասիրական և ազգասիրական վեհ զգացումը յայտնի է շատերուն , բարեհաճէր է 2000 լիւրա շնորհելու Կ . Պօլսոյ Միջադիւղի Երեւելեան կաթոլիկ Հայոց դպրոցին , որպէսզի անոր եկամտովը վաճառականութեան դաստառութիւն մի հաստատուի նոյն դպրոցին մէջ :

— Կ . Պօլսոյ լրագրաց մէջ կըկարդամք թէ ամիսէ մը աւելի է որ նոյն մայրաքաղաքին խառն ժողովը՝ աղղային Կրօնական և Քաղաքական ժողովները պիտի լինին կարծեօք , հետեւեալ որոշումն ընած է : «Առաջնորդ ըլլալու արժանիք ունեցող եպիսկոպոսաց և վարդապետաց ցանկը , որ Կրօնական ժողովը վերաքննութեամբ խառն ժողովոյն ներկայացաւ , խառն ժողովս ալ ճշգիւ ընդունեց , և որոշեց որ յայտմ հետէ՝ որ դաւառ որ Առաջնորդ ընտրելու ձեւերէն , նոյն ցանկը ամբողջ պիտի հաղորդուի նոյն դաւառին» :

Եթէ ստուղիւ այսպիսի ցանկ մի և այսպիսի որոշում մի եղեր է , ինչո՞ւ արգեօք նոյն ցանկը չհաղորդուեցաւ մեր գաւառին :

— Յաւոք քրտի կիմանմք թէ Արմաշու վանահայր գերա . տէր Գեորգ Ս . Արքեպիսկոպոսը , որ ժամանակ մի իբրեւ տեղապահ հանդուցեալ տէր Պօլսոյ Ս . Առաջնորդին մերոյ , վիճակիս հոգեւոր հովուութեան պաշտօնը կատարեց բազում խոհանարութեամբ , ամբոյս ճին աւ Աստուած փոխուեր է յիշեալ վանուց մէջ :

— Հրաժարեալ Մէք-Երզնայի Սիմէոն փաշային 25,000 զուրուշ ամանական որոշուեր է կայսերական կառավարութեան : Ինչպէս յայտնի է , նախորդ Մէք-Երզնայի Սահման «Երբին» փաշային ևս մի և նոյն ամանական որոշուեցաւ ի ժամանակին :

Կըհաստատեն թէ այս մեծատիճան անձանց յետ սակաւուց մի մի բարձր պաշտօն պիտի յանձնուի :

— Արտաքին գործոց պաշտօնեայ վսեմա . Սպարի Դէրիֆ փաշան՝ լսածնուս նայելով , այս օրերս աւանդուցեր է բարձրա . Դազիլ Սուլթան փաշային դստեր հետ . որուն մեծահարուստ օժիտ տրուեր է :

— Կայսերական հրովարտակաւ , հաստեան վսեմա . Կարութիւն-Պէյը՝ օսմանեան կայսերութեան հանգաց և անտառաց ընդհա . վերատեսուչ կարգեցաւ :

— Պուճա գեղը , որոյ օղը և ջուրը շատ պատուական են , այս տարի սովորականէն աւելի՝ այսինքն 20ի չափ Հայ գերդաստանք գացին՝ ամառը այն տեղ անցնելու և զուրաճանալու համար : Եւ իրօք կըտեսնեմք թէ սիրալիւր ընկերակցութեամբ կըգոսնուեն և կըզուարճանան միարանութեամբ . որովհետեւ գրեթէ ամենքն ալ իրարու համամիտ և բարեսիրտ անձինք են . որոց մէջ յարգամեծար Լ . Ս . աղան առաջինն է իւր բարեսիրտութեամբը և իւր քաղցր ընկերութեամբը , որով ամենուն համակրութիւնը ստացած է :

Չեմք մոռնար յաւելցնելու նաեւ թէ Պուճայա . բնակ Հայերը՝ որք գրեթէ ամեն օր երկաթուղով իգովի կերթան և կըվերադառնան , ամենքն ալ միշտ մէկ վախճանի մէջ կըմտնուին առաջնորդութեամբ յիշեալ անկեղծ բարեկամին . որ հայրենասիրական ողիէ շարժեալ Հայաստան կանուանէ զնոյն վախճան :

— Այս շաբթու քանի մը մանր գործութիւններ պատահեցան թէ Հայոց և թէ Յունաց թաղերը :

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Բամպակին գիները բարձրացան ի պատճառս Լիդ . դիայէն և Սպանիայէն հասած յաջող լրոց , և այս շաբթու 2200 հալի չափ վաճառեցան , մեքենայով մաքրուածը 520-530 զուրուշ և Լիմերիկայի սերմանց բամպակը 550ի կենդինարը :

Լիթօնի գիները ևս շարունակաբար բարձրանալու վերայ են մանաւանդ ի պատճառս երաշտութեան որ զալ տարուան հնձոյն նուազութիւնը այժմէն կը հաստատէ հաւանականաբար . վստիկ աշունին սերմանութիւնը ափսոսելի չլրացաւ սերմանութիւն անձրեաց պակասութեանը պատճառաւ :

Այս շաբթու 190 կողով ափսոս վաճառեցաւ հետեւեալ գիներով . հասարակ տեսակը՝ 225ի , Գարա . հիսար՝ 228ի , Չալ կոչուած տեսակը՝ 235ի և Պօ . զաւրճի ափսոսը՝ 243 զուրուշ չեքին :

Փալամուտը կուզուի միշտ . վստիկ Լիվրուէն հասած լուրերը յաջող են : Լիդով երկրորդ տեսակը 75 զուրուշ վաճառեցաւ կենդինարը , և առաջին տեսակը՝ 103-105 զուրուշ :

Քեօքայոյան հանդարտութեան մէջ կըդառնուի և այսօրուան արժեքը 305էն մինչև 320 զուրուշ է :

ԾԱՆՈԹՅՈՒՆ

ԻՋՄԻՐԻ ԳԱՐԱՓԱՆՅԱՆ (ԳԷ) ԸՆԴԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՅՈՒ ԸՈՒ ՆԵՐԱՎԵՐՈՒ

Սպաստանի նաւահանգստին (բօր տ'ապրի) արտորին քարակոյտ նեղուցը (ժիլէ) , շինուելու վերայ լինելով , իմաց կըտրուի նաւավարայ թէ այս քարակոյտին երկու վերջին ծայրերը հետեւեալ զիրքը բռնած են :

Հարաւային կողմի անկիւնը՝ քարափանց զիմացը և 260 միթր հեռաւորութեամբ , Սպաստանի տաճի :

Հիւսիսային կողմի անկիւնը՝ գրեթէ 460 միթր հեռաւորութեամբ հարաւային անկիւնէն և 350 միթր քարափուռքէն , անցազրաց այժմեան գրա տան տաճի :

Երկու նաւակ , որոց վերայ զիշերները լապտերներ կը փայլեն և կարմիր գոյն լոյս կուտան , զրուած են քարակոյտ նեղուցին անկիւնները կազմող երկու ծայրերը :

Նաւավարաց իմաց կըտրուի թէ վտանկ կայ նաւուց համար՝ այս երկու նշաններուն (իշերթ) միջին անցնելու , թէ՛ ցարեկ և թէ՛ զիշեր ժամանակ :

Իշերթ , 43/25 Հոկտեմբեր 1872 :

LA VELOUTINE.

ԼԱ ՎԵԼՈՒՏԻՆ կոչուած բրինձի փոշին (բուսրա) , սրեւն սրտառականութիւնը կաւարեկապես

վործուած են ճանցուած է շատ տարիներէ ի վեր , մարքասի կամ պիսիս անուանեալ տեսակ մի սպիտակ հանքով պատրաստուած ըլլալով , մարդոյս մարդոյ վերայ օգտակար ազդեցութիւն կընէ : Այս հանքով փոշին՝ որ կըգտնուի (եւալուզան) է եւ Եւրոպայի ամենահին ազգի ճանցուածք , մարդոյս մաշկէն բարձրութիւն եւ հետեւաբար կակղութիւն մի կուտայ :

Այս պատուական փոշին ճարպի մէջ լաւ եւ կոչուած փողոց Ե . Յար փոմատակին քով , իսկ ուրիշ քաղաքները ամեն փոմատակներու եւ Ֆրանկապիլիցներու քով կըգտնուի :

ՀԻՒԱՆԴԻՆ ԲԱՐԵԿԱՍԸ

ԴԵ ԳԱՆՏԵ ԸՈՒՍԻԻ ԶԵՆՈՒՄԻՆԻՔ

Մարդոյս զգային գրութեան (Էթիք) շատ յոգնած ըլլալով սովորական ախար մին է և զիշերուն ամենափոքրիկ շարժումը կամ դրօշմութիւնը վշտալի է յոյժ . վստիկ զիշեր անոր գեղը : — Միակ զեղը այս է . իշեր իմ գինի , քարեշուր , և ողից ըմպելիք . և աւելի աղէկ կըլայ որ բոլորովին հեռանաւ անոցմէ , և ամենին չիմս . նմանապէս խոհեմէ մի խմբ , և անոր տեղ թեթեւ թեթեւ (չոյ) գոհ եղեր : Կարելի եղածին չափ մաքուր օղ ծծէ ամեն գինիք իմ գեղահաստեղէն երեք կամ չորս հատ կըլլէ , շատ միս կեր և համեմունք (սոլ) հեռի կեցիք : Եթէ այս օգտակար կանանները ճշգրտութեամբ ի գործ դնելու ըլլաւ , միտքը շուտով պիտի հանգստանայ , մարմնից առողջ պիտի ըլլայ և պիտի մոռնաւ թէ ինչ շարժումն ունեցար :

ԱՆԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆԻՔ ԵՐԿԻԱՄԱՆՑ

Այս գործարանաց վերաբերեալ ամեն հիւանդութեանց մէջ լի կըկանան չափին աւելի զոտից կըլլաւ կամ բաւական չեն ըլլալ , թէ՛ բարը կամ աղը երկկողմէն կը համարեն կամ թէ՛ աւելի մեղացաւ կը գոչանան մեքին համապատասխանած մարդ : Այս ամեն հիւանդութեանց ժամանակը պէտք է Լուստիկ գեղահաստեղէն աւելու տուեալ հրահանգաց համեմատ և անոր սպեկանովը շինել երկկողմէնց վարի կողմը անկողին մոռնելու ժամանակը : Այս գործարանը անմիջական օգնութիւն մի պիտի մատուցանէ , պիտի չուրիշ գեղերը զուր տեղը գործածուած պիտի ըլլան :

ՍՏԱՄԻՐԵՒ ԼԵՐՈՒԼԸ

Այս և և զեղ մի չկրնար ստանալ գործութիւնը նորոգել աղէկ կըլլալ զոտից շուտով՝ ինչպէս այս գեղահաստեղը . որոնք անբարեկամութիւն լինէ՛ կամ վատ վարի կըլլալով և պատճառաւ բոլոր թեթեւութիւնը կըլլան և կը համարեն ի լեւորն (Էթիք Էթիք) , որուն գործարանները կը կարգադրեն : Գեղերու ստանիկ ձգանք (Էթիք) զեղերու մէջ սրանչիւն երկրորդութիւն մի ունի և լեւոր ու ստանիկ ամեն անկարգութիւնները միշտ կը բռնեն :

ԲԱՐԵԿԱՍԸ ԹՅՈՒՆԱԿԱՆ (ԴԵՐԵԿ) ՀԱՉ ԵՒ ՀԱՐԲԱՐԴԻՍ

Հիւանդութեան վերաբերեալ գործարանաց հիւանդութեանց ամեն ախտին աւելի յաճախ կը պատահէ և երբեմն աւելի վտանգաւոր է : Ասոնց գործողութեանց անկարգ ընթացքին աւագները շանները կընան միշտ կարգադրուի Լուստիկ հրահանգաւոր գեղահաստից միջոցաւ : Ասոնք շուտով կը գործարանին արեւուն ու և օժամանակեայ անդաժութիւնը , կը թեթեւեմն իրարմէն շինեցանք , կը բարեկամեն շինուած թեթեւութեան և անոր ստանիկ արագութիւնը և կարողութիւնը կուտան շինակցին ու թեթեւութեան գիւրդութեամբ ու կանոնաւորապէս գործելու : Այս գեղահաստեղը՝ իրենց մարդոցանք գործութեամբ կը սրեն արեւուն ամեն աղտոտութիւններէ , և այս եղանակաւ կըգործեն զորութեան (Էթիք) ընդհանր ծերականայն , շինարգելութեան , և ուրիշ ինքնային տեղաւորութեանց :

ՏԿԱՐԵՑԵԱԼ ՄԱՐԿԱՆԵՐՈՒՆԻՔ ԲԱՐԵԿԱՍԸ ԵՒ ԶԵՆՈՒՄԻՆԻՔ

Տկարութեան , թուրութեան և զոտացութեան գէպերու մէջ , որոնք որ և է բնական կամ գերբնական չափազանցութեան յառաջ եկած են , այս գեղահաստից պայլլել և նորոգել ներգործութիւնը մեծապէս օգտակար է . քանզի մարդոցութեան կըկարգաւորուաւ , մարմնին ամեն հիւանդութեանց կը կանոնաւորէ , զոտից գրութեան կըգործեն , հիւանդին միտքը կը յարգարէ և վերապէս առողջութեան կը ձգտէ կը բերէ :

Լուստիկ գեղահաստեղը ամեն օգտակար գեղերն են հետեւեալ հիւանդութեանց համար .
Շինարգելութեան , Զոյացաւորութեան , Թորացաւորութեան ,
Մախանիկ անոր , Տեսաւորութեան , Յաւք որովայնի ,
Խիթ (սոլ) , Ջրաղբութեան , Միկարգելութեան ,
Հարբութեան , Կանաչաւորութեան , Բորբորումն ,
Ծիւրական ախտ , Գալուցի , Ախտը ընդերաց ,
Թանշ (Էթիք) , Բարախիւն սրտի , Կանաչութեան կաթիլով պարանոցի , Բար կամ իմ միջանոց ,
Վերտուրութեան , Նոցի , Սրտի պիւն հիւանդութեան ,
Լեւորի հիւանդութեան Գլխացաւորութեան , Թիւն ,
Փողացաւ , Ախտիկութեան ախտը , Երկուցութեան :

Գիտեալ արժան է որ տուեալ հրահանգներ կան ամեն լեւոր որոցմէ մէկ հատ կը պատուի իւրաքանչիւր տուեալ մէջ ի տեղեկութեան հիւանդաց , ամեն պարագայից մէջ :

Այս գեղահաստեղը , որ կըլինուի Լուստիկ բռնկին անմալան Օքսիփորու կոչուած փողոցը թիւ 533 , ի գին 1 և 1/4 Լուստիկ , 2 1/4 և 1/2 ըլլան տուիլ , ըստ մեծութեան տիպի :

Խմբակը—տէր լրագրոյս ,

Գ. Լ. Գ. Պալատարէն :

Ի ՏԿԱՐԱՆԻ ԱՐԵՎԱՆՈՒՄՈՅ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ